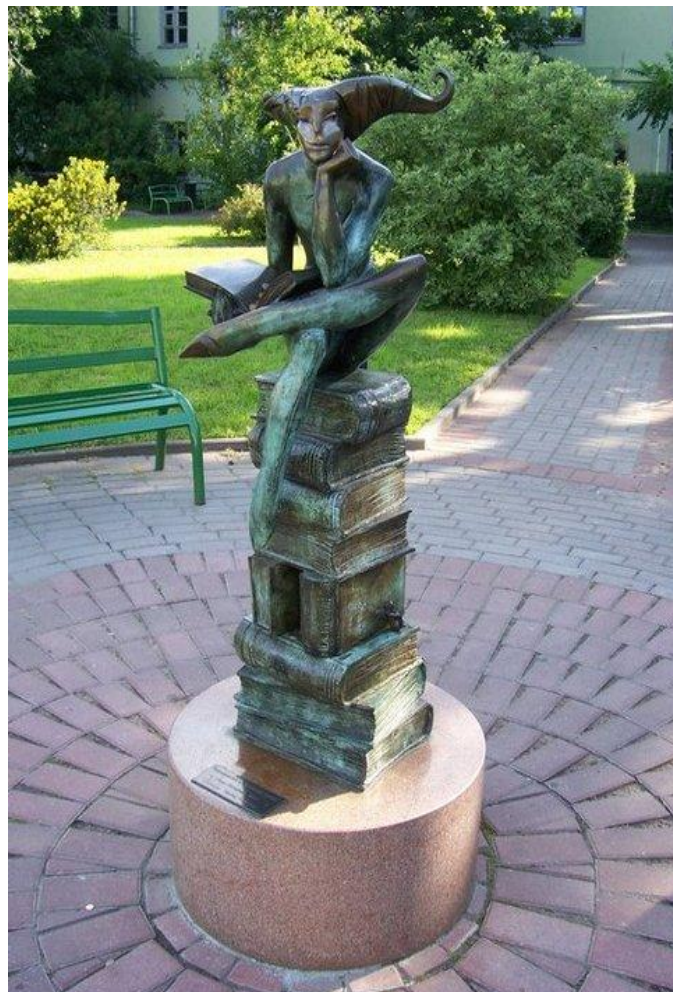
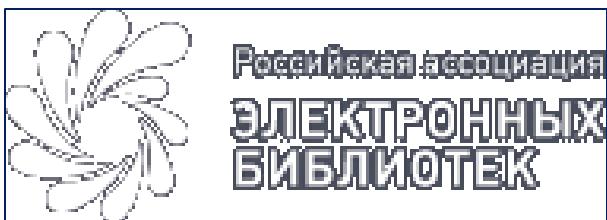

Роздуми про майбутнє, або про електронні книжки в наших бібліотеках

Харків
11.10.2012

**март 2012, Научно-практическая
конференция Российской ассоциации
электронных библиотек**

**Я.Л. Шрайберг выступает с докладом
«Разработка информационной системы
доступа к электронным каталогам
библиотек сферы образования и науки в
рамках единого Интернет-ресурса».**

О создании информационной системы доступа к электронным каталогам библиотек сферы образования и науки в рамках **единого Интернет-ресурса на основе унифицированного сводного каталога библиотечных ресурсов и с обеспечением интеграции с главными системами национального библиотечно-информационного ресурса.** Это, в первую очередь, навигационный инструмент к электронным каталогам и (если необходимо) к полным текстам.

Конференции «Крым» Год 2012

Шрайберг Я. Л. ИНТЕГРАЦИЯ БИБЛИОТЕК В
РАЗВИВАЮЩЕЕСЯ ИНФОРМАЦИОННОЕ
ОБЩЕСТВО: ЧТО НАС ЖДЕТ ВПЕРЕДИ?

[электронный ресурс] : Ежегодный Доклад
Конференции «Крым» Год 2012 / Я. Л.
Шрайберг, 2012. - 64 с.

- Пиратство электронного контента
- Рост продаж электронных устройств для чтения стремительно растет во всем мире
- Возрастающая информационная роль библиотеки
- Читатель (студент и школьник) предпочитает электронные книги бумажным, хотя в России пока только 3% читают электронные книги

- Читатель в библиотеке: традиционный + виртуальный- что нам с ними делать? С виртуальными.....
- Система современного обслуживания в библиотеке будет стремительно меняться : желание читателя(сегодня часто не совпадают с желанием и возможностью библиотеки) и все в рамках Закона.

**КАРПОВА Марина Эдуардовна, зам. директора Научной
библиотеки Санкт-Петербургского государственного
университета**

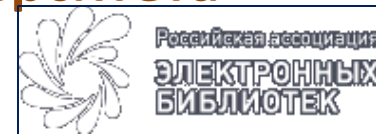
«Электронные ресурсы занимают большую долю. **В зарубежной профессиональной литературе считается, что соотношение бюджетных средств на бумажные издания и на электронные ресурсы должно быть 50/50. Мы перешли этот барьер давно и сейчас это 40/60.** Не буду говорить о 2011 г., он был очень удачен для покупки электронных ресурсов, поскольку изменилась схема финансирования, и мы **сделали закупки крупнейших э-ресурсов на три года вперёд.** На бумажные книги и периодику в 2008–2010 гг. выделялось примерно одинаковое количество средств, это по 15 млн рублей на книги и по 4 млн рублей на подписку. В целом на э-ресурсы в 2010 г. было потрачено **42 млн рублей, в 2011 г. усреднённо – 50 млн рублей. Отечественные ресурсы занимают скромную долю, меньше 10%»**

МАЦ Любовь Викторовна, заместитель директора Научной библиотеки Санкт-Петербургского университета экономики и финансов

«У нас есть своя собственная электронная библиотека, которая включает учебные пособия, изданные преподавателями нашего вуза. **Электронная библиотека является наиболее востребованной. Единый электронный каталог, который интегрирует эти ресурсы, делает поиск простым и удобным. Мы пришли к выводу, что в настоящее время внутри вуза утрачена связь между библиотекой и преподавателями. Пришло поколение студентов, которые не знают, что такое качественный электронный контент, чем хорошая книга из легального источника отличается от контента из Интернета, т.е. отсутствует обычная информационная культура.** Поэтому воспитательная и консультационная роль библиотеки – опять в зоне повышенного внимания».

ВЕРШИННА Ольга Викторовна, директор Научной библиотеки Тверского государственного университета

- **«Мы оказались в совершенно другой эре.** Если раньше мы отбирали и приобретали качественные традиционные книги, то сейчас мы не очень понимаем, как правильно действовать. Последние два года наша библиотека очень активно работала и с агрегаторами, и с издательствами, которые продают свой контент. **Преподаватели по большей части не привыкли работать с такими ресурсами.** А если преподаватель не покажет и не порекомендует, то не пойдёт работать и студент».

Испания!

В 2011 году, по данным Национального Института Статистики, количество печатных книг сократилось на 24,4% и вернулось на уровень десятилетней давности. Постепенно на смену им приходит цифровой формат. В настоящее время более 20% лицензий ISBN (паспорт каждой книги) в Испании выдается цифровому контенту. **В 2011 году электронных устройств для чтения было продано на 500% больше, чем в 2010 году.**

Блог “Творчість та інновації в українських бібліотеках”

[Домівка](#) | [Конкурс бібліотечних інтернет-сайтів - 2012](#) | [Про блог](#) | [Пошук](#)

ТВОРЧИСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАХ

Інформаційно-просвітницький блог для бібліотекарів

Feeds: [Публікації](#) [Коментарі](#)

Кодекс етики ІФЛА для бібліотекарів

Вересень 4, 2012 від libinnovate

У серпні 2012 р. ІФЛА (Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ) затвердила «Кодекс етики ІФЛА для бібліотекарів та інших інформаційних працівників», котрий протягом трьох років розробляла робоча група федерації – члени і колишні члени її Комітету з доступу до інформації та свободи висловлення (FAIFE). Кодекс існує в двох версіях – короткій та повній, які ми й пропонуємо Вашій увазі в українському перекладі.

 Бібліоблоги України
А такий букхросінг існує в
September 5, 2012
[↑ Grab this Headline Animator](#)

MITKI\TAGS
ALAIFLA LEAP ІФЛА
Адвокація
Американська
бібліотекаАмериканс

[Follow](#)

Книгозбірні стоять перед новими викликами через широке розповсюдження електронних книжок і журналів. У цьому році продаж електронних книжок на Amazon перевищив продаж паперових книжок. Тож вже тепер **67% публічних бібліотек США** “видають на абонемент” електронні книжки.

<http://libinnovate.wordpress.com/tag/електронні-книжки/>

- Що треба розуміти, коли бібліотека працює з електронними книгами/контентом
- Електронні рідери та iPadи вже в бібліотеках України. Що далі?

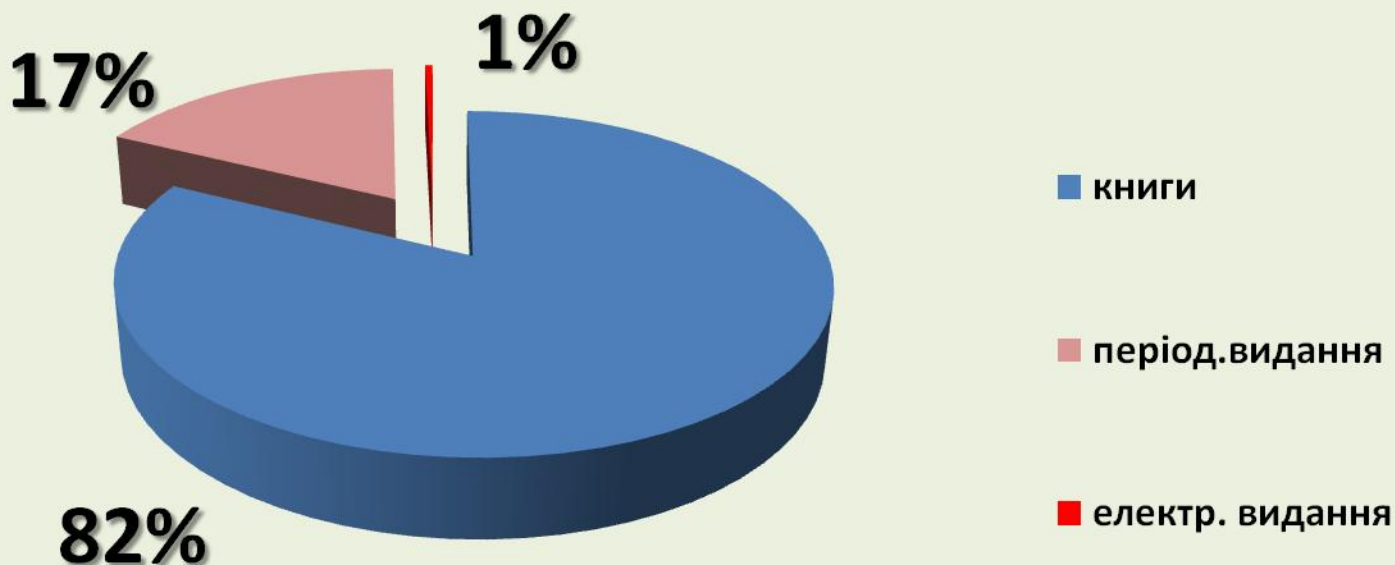
«Сьогодні вже з'явилися терміни: **«цифрове читання»**, **«аналогове читання»**... в Україні, коли аналізують стан читання і «плачуть», що сьогодні читають менше і треба з цим щось робити, часто не звертають уваги на розвиток цифрового або електронного читання»

«Чи враховує сучасна бібліотека розвиток електронного читання?»- <http://libinnovate.wordpress.com/2012/06/14>

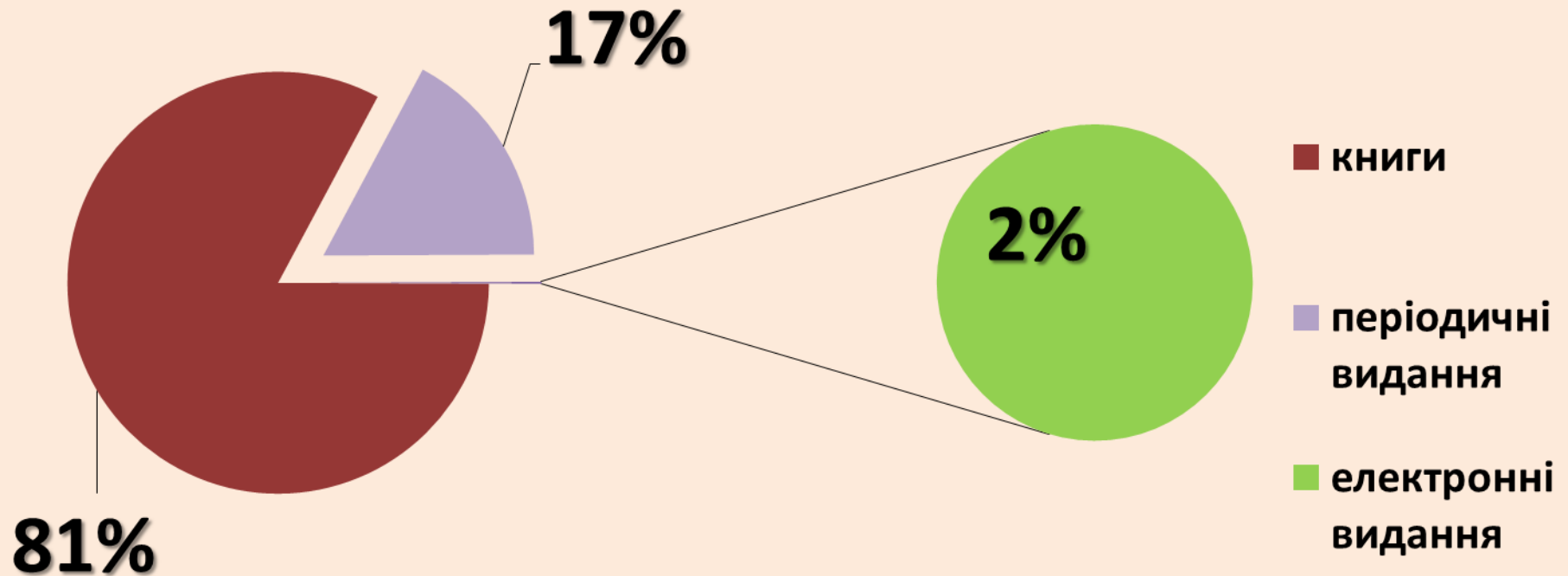

Діаграма сукупного **фонду** бібліотечних ресурсів вузів України за видами

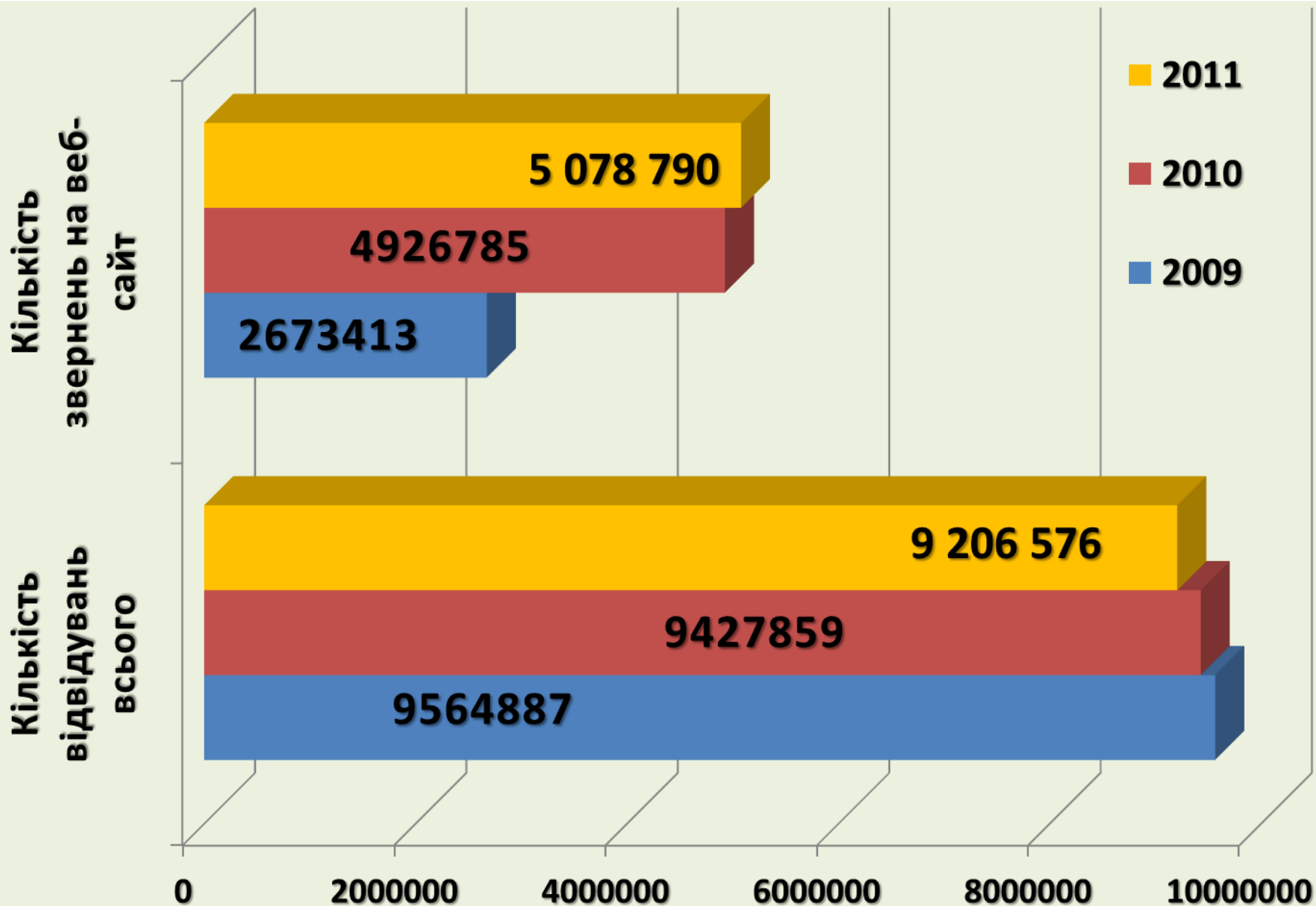
- Сукупний фонд бібліотечних ресурсів вузів становить **122.728.800 документів**
- 90.480.001 прим. книг, 18.964.105 прим. періодичних видань, 461.866 електронних

Сукупний фонд за видами

Кількість відвідувань

- Багато бібліотек мають доступ до високошвидкісної мережі Інтернет (100 Мбіт/сек.)

- Практично всі бібліотеки мають електронну пошту.

- Багато бібліотек охоплені зоною Wi-Fi.

“ Якщо у Вас немає сьогодні грошей,
Ви все одно плануйте,
як їх витратити завтра...”

Народна мудрість

**Електронні книги в бібліотеках
– наше майбутнє ?????? !!!!!**

Жовтень 2012, семінар

**“Центри “Вікно в Америку” використання
нових стратегій і технологій для
розширення аудиторії”**

**29 бібліотек України, 29 Центрів працюють з
електронними книгами і планшетними
комп'ютерами**

Що маємо сьогодні?

Нормативна база

- Закон України "Про бібліотеки і бібліотечну справу", що визначає правову основу для створення ЕЛЕКТРОННОЇ КОЛЕКЦІЇ як складової бібліотечних фондів;
- ГОСТ 7.20-2000. Бібліотечна статистика, який регламентує облік електронних документів на окремих носіях (міждержавний стандарт);
- ГОСТ 7.1-2003. Библиографическая запись. Библиографическое описание (міждержавний стандарт).
- ГОСТ 7.82-2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт);
- Та ін.

Електронна книга

- Як **електронний документ** (цифровий контент): версія книги в електронному (цифровому) вигляді
- Як **електронний пристрій для читання** (через компютер, мобільний телефон, спеціалізований пристрій) : **е-читанка**
- **Локальні**: на компакт – дисках та інших фізичних носіях;
- **Мережеві** (доступні через Інтернет)
- За способом доступу: **ліцензовані** (платні), **вільного доступу** (безкоштовні)

БІБЛІОТЕКА:

“ЗМІНИТИСЯ чи ПОМЕРТИ”

- Відпрацьовувати технології !!!
- Використовувати вільний (загальнодоступний) контент
- Оцифровувати власні фонди (в т.ч.актуальний контент)
- **Передплачувати ЛЕГАЛЬНІ е-ресурси: е-книги, е-журнали, е-бібліотеки**
- Вчитися працювати з е-читанками
- **Вчитися «видавати» е-книги: забезпечити користувачів технологічною можливістю працювати з е-книжками в бібліотеці та вдома??????????**
- **Розробляти нормативну базу та лобіювати зміни до державної статистики та законодавства**

ШЛЯХ е- КНИГИ в Бібліотеці

- Відбір
- **Придбання (у довічне використання)????**
- Облік
- Каталогізація
- Видача користувачам (в ч. залах і через абонемент)
- Зберігання та збереження
- Списання

ШЛЯХ Е-КНИГИ в Бібліотеці

- **Відбір NEW:** Ресурси вільного доступу та ліцензовані
- **СТВОРЕННЯ**
- **ТЕСТУВАННЯ NEW**
- Придбання у **ТИМЧАСОВЕ** використання: **ПЕРЕДПЛАТА**) або **Pay-per-View –NEW**
- **ЛІЦЕНЗІЯ**
- **ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСТУПУ**
- **Облік -NEW**
- **Каталогізація -NEW**
- **Видача користувачам (ОРГАНІЗАЦІЯ ЛОКАЛЬНОГО (в бібліотеці) та ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ) –NEW**
- **Підтримка : технічна – програмна!**
- **Зберігання та збереження - NEW**
- **Списання - NEW**

Реалії сьогодення:

- Нагальна потреба у актуальній інформації, збереженні коштів на придбання традиційних носіїв, економії місця для зберігання, інше
- Зміни у книговидавництві

Пам'ятаємо про:

- Брак коштів на комплектування фондів;
- **Брак досвіду комплектування**, обробки, надання доступу, збереження контенту;
- Необхідність розробки відповідної НПБ;
- Необхідність зміцнення технічної бази бібліотек;
- Інші фактори

Комплектування електронними книгами/контентом процеси, організаційно та ситуаційно тотожні традиційному комплектуванню:

- виявлення
- відбір (*)
- замовлення
- придбання
- отримання і реєстрація

Бібліотеки комплектуються:

За власним ТТПК, що враховує

- місію та завдання бібліотеки;
- тип, модель, галузевий напрям діяльності бібліотеки;
- результати вивчення читацького попиту;
- технологічні можливості бібліотеки;
- інші зовнішні/внутрішні фактори

Джерела комплектування:

- Придбання у дистриб'юторів
- Придбання у видавництв
- Документи, передані авторами на основі договорів
- Передплата (придбання) доступу до легальних ресурсів
- Дарунки / гранти
- Легальний FREE-контент
- Власний контент бібліотек

Джерела фінансування

- Бюджетні (в межах бюджету бібліотеки на комплектування, або на передплату, або на інформаційні послуги):
- Спонсорські кошти, в т.ч. залучені грантові кошти

Але:

- Неунормовано = незаконно
- Державні стандарти, норми, інструкції – відсутні
- Ринок вітчизняних е-книг – “скорее мертв, чем жив”
- Все ще вічне “Свято копілефту” й тяглість користувачів до “халяви”
- Все ще нема критичної маси бібліотек, здатних зрушити процес

Одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотек визначено **формування повнотекстових електронних бібліотек**

- У НБ Нац. фармацевтичного університету фонд електронних навчальних видань на CD налічує **4600 прим.**
- У НБ ХНУРЕ - Електронна бібліотека з повнотекстовими навчально-методичними, науковими, періодичними матеріалами (**16 330 назв**);
- Усі навчальні та навчально-методичні видання **ЦНГІ ХГУ «НУА»** мають електронні повнотекстові версії, які надаються у користування читачам в академічній мережі.

Відкриті електронні архіви діють у 35 інституціях України

Новою формою роботи бібліотек є створення електронних архівів –інституційних репозитаріїв, які надають можливість накопичення, збереження, розповсюдження і забезпечення доступу до наукових досліджень науково-педагогічного складу і студентів вузів.

Пріоритетними напрямками поцифрування цінних видань НБ НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» визначені **«Харківська правова школа»**; **«Кращі дореволюційні підручники з права»**; поцифровано понад 4 тис. одиниць (**сторінок – 1 687 392**) унікальних видань історико-правової тематики

Спарталі (Стіллман) Марі Еуфросінія
«Лілі в монастирі (1850)

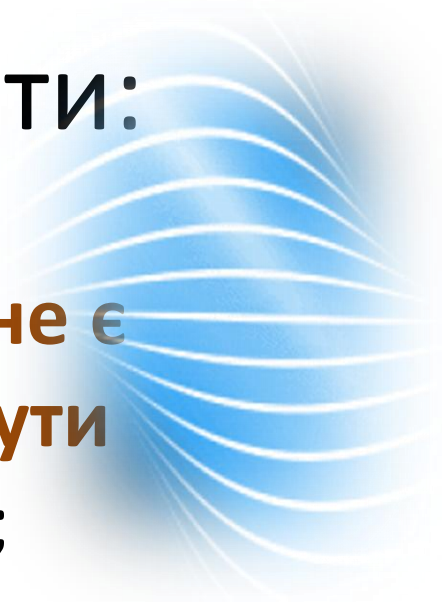
Інституційні зміни

- Підвищення проф. обізнаності на всіх **ланках процесу формування фонду електронних ресурсів (комплектатор, каталогізатор, бухгалтер, інженер-програміст, методист, дорадчі органи, персонал обслуговування);**
- Міжвідомча співпраця (МК, Мінфін, ДКСУ, ДФІ)
- Аналіз поточних змін та формування пропозицій, лобіювання змін НПБ

Маємо усвідомлювати:

- **Бібліотека в більшості випадків не є власником е-ресурсів, але має бути компетентним ПОСЕРЕДНИКОМ;**
- Безумовне дотримання законодавства про захист авторських прав = цивілізоване повноправне партнерство;
- Вивчати, обмінюватися та розповсюджувати досвід = запораука

Перспективи

- Стрімке зростання е-контенту у фондах бібліотек;
- **Корпоративне створення/ обмін власних/ використання е-ресурсів у бібліотеках;**
- Обмін е-контентом бібліотек із суб'єктами видавничого ринку;
- Електронний обов'язковий примірник????
- ...

http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/

“І пливе корабель...”: Шлях електронної книги в Бібліотеці

WINDOW ON AMERICA CENTERS: USING NEW TECHNOLOGIES AND
STRATEGIES TO REACH A WIDER AUDIENCE

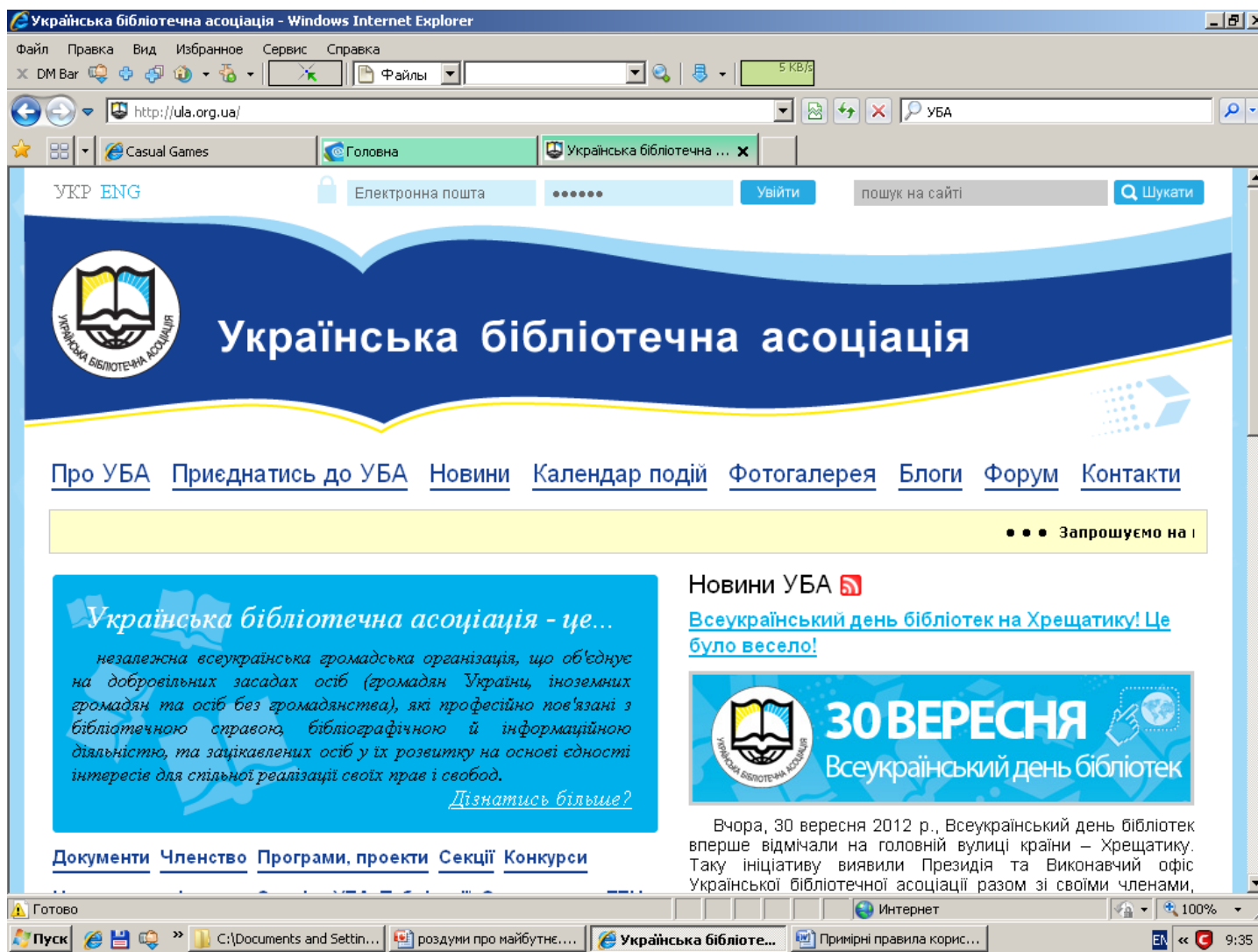
*Workshop for Window on America Center Coordinators and Library
Directors*

М.Гурзуф, АРК, Україна, 3-5 жовтня 2012

Ярошенко Тетяна, к.і.н,
Національний університет “Києво-Могилянська академія”

http://ula.org.ua/

Помним!

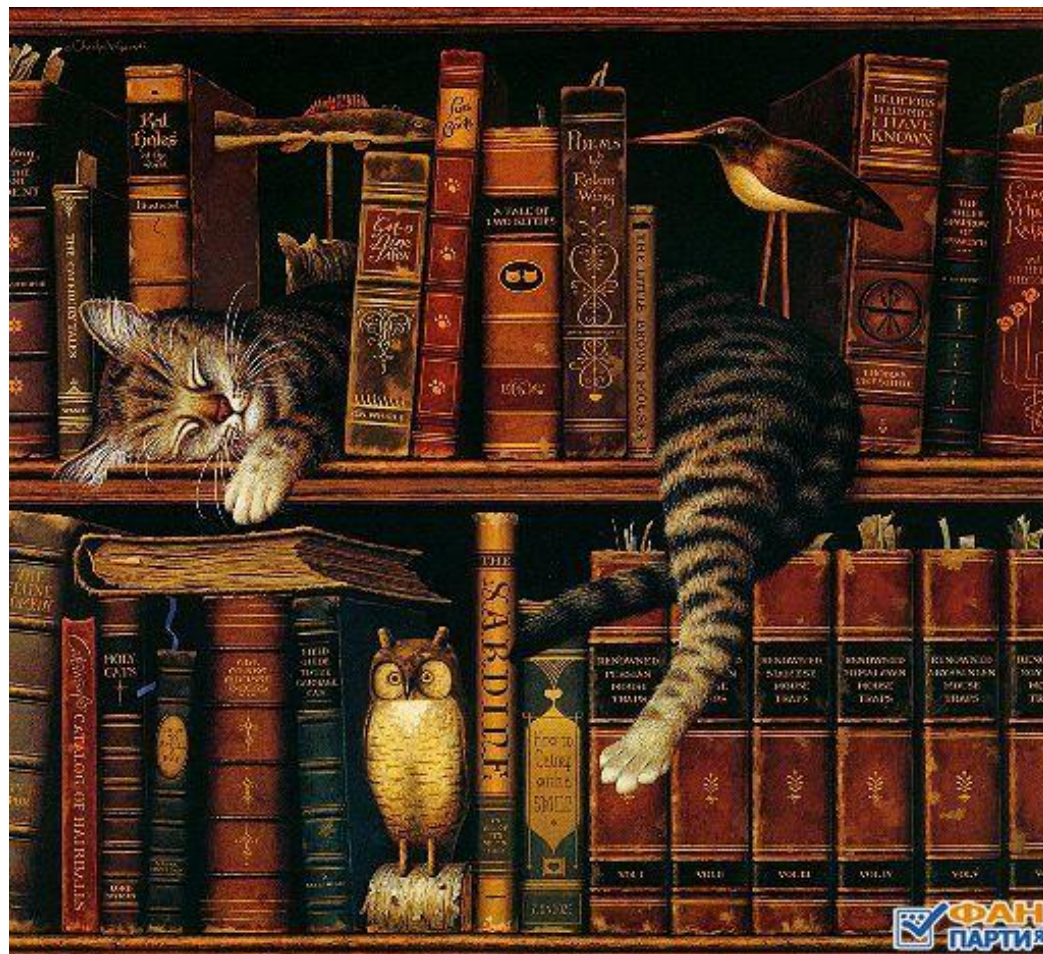
- Читатели - уже не те, что были раньше!
- Писатели пишут, а читатель читает по-другому!
- Библиотекари XXI века уже не те, что были в XX, но у них все еще впереди..., если они задумаются о своем будущем сегодня...

Поколение WEB и библиотеки - не забываем и работаем в команде, организуемся: в Консорциумы, в корпорации..ю и добиваемся успеха, так как современная библиотека- это успешная библиотека!

Размышляем сегодня тренируемся на кошках

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

